ч. 110 (13.058). Львів, субота 21. травня 1932. Poesztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 28·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Скільки є українських кооператорів і як вони платні?

СТАТИСТИЧНІ ОБРАХУНКИ НА ПІДСТАВІ ДЖЕРЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ.

На 3146 кооператив усіх видів і ступнів, які були членами Ревізійного Союзу Українських Кооператив в 1930 р., до статистичних зіставлень за той рік увійшло 2898 кооператив. З тих кооператив, які взяла під увагу статистика, платний персонал виказало 2657 кооператив, в числі 10.316 осіб, рахуючи сюди платних директорів, урядничий персонал і службу. До цього треба додати 64 кооперативи, які на підставі табелі поділу коштів адміністрації, мали видатки на оплату персоналу, але про істнування цього персоналу ближчих відомостей не подали, рахуючи на кожну кооперативу по одній особі. В той спосіб кооператив, що мали платний персонал, буде 2721, а платного персоналу 10.380 осіб, пересічно 3.8 особи на кооперативу. Не виказали платного персоналу 177 кооператив, в тім 158 кредитових. Додаючи до цього службовиків РСУК в числі 82 осіб, будемо мати всіх платних робітників української кооперації **10.462 осіб.**

На винагородження праці персоналу видали кооперативи в 1930 р. 5,446.237 зол. Пересічно припадає цих видатків на одну кооперативу 2.002 зол. і на одну особу річно 525 зол. і місячно 44 зол. До загальної суми видатків на винагородження праці персоналу входять подекуди ремунерації членів надзірних рад і контрольних комісій, яких, очевидно, не вважається платним персоналом. Це діється головним чином у централях, Повітових Союзах і більших кредитових кооперативах. В загальній сумі видатків на оплату праці персоналу, ремунерації членам надзірних рад і контрольних комісій становлять невелику суму, а всеж вона дещо збільшує пересічні видатки на кооперативу і одну особу, і це треба мати на увазі. РСУК видав в 1929/30 р. на оплату праці своїх службовиків 364.096 зол., пересічно на особу річно 4.440 зол. і місячно 370 зол. Ціла сума видатків української кооперації на оплату праці персоналу виносила в 1930 р. цифру 5,810.333 зол.

Щодо поодиноких видів і ступнів кооператив справа платного персоналу представляється так:

Всі кооперативи І. ступня, числом 2683, мали платного персоналу 9615 осіб, пересічно на одну кооперативу 3.6 осіб. На оплату праці цього персоналу видали кооперативи 3,524.850 зол., пересічно на кооперативу 1.314 зол. і на одну особу 367 зол. річно і 31 зол. місячно.

На поодинокі види кооператив І. ступня припадає:

Кредитові кооперативи: кооператив, які мають платний персонал, було 130, мали вони персоналу 193 особи, пересічно на кооперативу 1.5 осіб. На оплату праці персоналу виплатили кооперативи 454.396 зол., пересічно на кооперативу 3.495 зол. і на одну особу 2.354 зол. річно і 196 зол. місячно. Зосібна в „Дністрі“ було 26 осіб персоналу, котрому виплачено 100.022 зол., пересічно 3.847 зол. на особу річно і 324 зол. місячно.

Міські споживчі кооперативи: кооператив, які мають платний персонал — 115, персоналу 424 осіб, пересічно на кооперативу 3.7 осіб. На оплату праці персоналу виплачено 323.693 зол., пересічно на кооперативу 2.815 зол. і на одну особу 763 зол. річно і 64 зол. місячно.

Кооперативи для закупу і збуту й інші рільничі. Кооператив з платним персоналом — 2144, персоналу 6860, пересічно на кооперативу 3.2 осіб. На оплату праці персоналу виплачено 1,731.799 зол., пересічно на кооперативу 808 зол. і на одну особу 252 зол. річно і 21 зол. місячно.

Кооперативи для закупу і збуту з молочарськими відділами. Кооператив з платним персоналом 229, персоналу 1228, пересічно на кооперативу 5.4 осіб. На оплату праці персоналу виплачено 475.859 зол., пересічно на кооперативу 2.078 зол. і на одну особу 388 зол. річно і 32 зол. місячно.

Районові молочарні. Кооператив з платним персоналом 61, персоналу 690, пересічно на кооперативу 11.2 осіб. На оплату праці персоналу виплачено 357.089 зол., пересічно на кооперативу 5.854 зол. і на одну особу 518 зол. річно і 43 зол. місячно.

Інші кооперативи. Кооператив з платним персоналом 34, персоналу 220 осіб, пересічно на кооперативу 6.5 осіб. На оплату праці персоналу виплачено 282.036 зол., пересічно на кооперативу 8.295 зол. і на одну особу 1.282 зол. річно і 107 зол. місячно.

Порівнуючи поодинокі групи кооператив І. ступня між собою, бачимо, що в пересічі найбільше платного персоналу на кооперативу істнує в ґрупі районових молочарень (11,2), найменше — в ґрупі кредитових кооператив (1.5). Зате в кредитових кооперативах істнує найвища оплата праці (2354 зол. на особу річно і 196 зол. місячно), при чім в ґрупі кредитових кооператив істнує найбільша нерівномірність оплати праці, — в сільських кредитівках вона мінімальна, але досить висока в поодиноких більших кооперативах краевого („Дністер“), окружного і повітового характеру.

Найнижча оплата праці має місце в кооперативах для закупу і збуту, що становлять основну масу союзних кооператив. На цю ґрупу приходиться дві третини (66.1 проц.) всього платного персоналу. Дістає цей персонал в пересічі 252 зол. на особу річно і 21 зол. місячно. Є це мізерна цифра, а всеж вона служить велекою допомогою в бюджеті затруднених в цих кооперативах людей (пересічно 3.2 осіб на кооперативу), що рекрутуються з місцевих селян-хліборобів.

Трошки вища оплата праці в кооперативах для закупу і збуту з молочарськими відділами (388 зол. річно і 32 зол. місячно), цілком незла, як на сільські відносини, в районових молочарнях (518 зол. річно і 43 зол. місячно).

Досить низька оплата праці в міських споживчих кооперативах (763 зол. річно і 64 зол. місячно), не висока в ґрупі „інших“, до якої входять кооперативи міського типу — промислові, видавничі і ін. (1282 зол. річно і 107 зол. місяч.).

Треба при тім мати на увазі, що як у сільських так і в міських кооперативах істнують досить великі ріжниці у висоті платень персоналу, при чім ці ріжниці значно більші в сільських кооперативах, як в міських. На селах найвище платними є склепарі, котрі іноді дістають і 100 зол. місячно, натомісць скромною винагородою задовольняються члени управи, побираючи часто всього по кілька золотих місячно.

В містах платні більш рівномірні. Часто винагорода помічничих сил, старших літами служби, дорівнує або й перевисшає платні молодих літами служби концептових сил.

Кооперативи II. ступня, себто Повітові Союзи, числом 34, затруднювали 432 осіб персоналу, пересічно на кооперативу 13 осіб. На оплату праці персоналу видали Пов. Союзи 830.973 зол., пересічно на один союз 24.440 зол. і на одну особу 1924 зол. річно і 160 зол. місячно. Як бачимо, оплата праці в Повітових Союзах не є занадто висока.

На кінець приходять **кооперативи III. ступня, себто наші централі.** Всі чотири централі (Центробанк, Народня Торговля, Центросоюз і Маслосоюз) затруднювали разом 333 осіб платного персоналу, виплатили на оплату праці цього персоналу 990.392 зол., пересічно на особу приходиться 2.974 зол. річно і 248 зол. місячно. Найвищу оплату праці на особу виказує Центробанк (8.365 зол. річно і 697 зол. місячно, — де маємо старий літами служби персонал), найнижчу Маслосоюз (2.570 зол. річно і 214 зол. місячно), середнє місце займають Центросоюз (3.946 і 329 зол.) і Народня Торговля (2.720 і 227 зол.). В поодиноких централях персоналу було: ЦБ. 9 осіб, Н.Т. 146 осіб, ЦС. 44 осіб, МС. 134 осіб. Повторюємо сказане вище, що в централях в видатках на оплату праці персоналу містяться ремунерації членів надзірних рад і контрольних комісій, вони збільшують пересічні платень персоналу.

Хоч як низька оплата праці в наших кооперативах, всеж була вона зависока в 1930 р., з огляду на зменшення оборотів кооператив, а тим самим доходів. З тої причини наша союзна кооперація виказала в 1930 р. дуже невеличкий матеріяльний дорібок, в порівнанні з попередніми роками. Чисті білянсові надвижки кооператив всіх видів і ступнів, по відтрученні білянсових страт, виносять в 1930 р. всього 271.162 зол., коли в 1929 р. виносили 1,304.845 зол., а в 1928 р. — 1,631.662 зол.

З яким матеріяльним вислідом закінчила наша кооперація 1931 рік, ще не знати, збірних статистичних даних в цій справі ще не маємо. Можливо, що з гіршим, бо обороти кооператив в 1931 р. після пробних обчислень, зменшились проти 1930 р. на 20 до 25%, а ледве чи в такій мірі обнизились кошти адміністрації.

Значні знижки коштів адміністрації в наших кооперативах мали наступити в 1932 р., дорогою зменшення платень, а подекуди і скорочення персоналу. Чи і в якій мірі це причиниться до активности білянсу нашої кооперації — не знати. Істнує проте обава, що редукції персоналу і платень можуть відбитися фатально на діловій справности кооператив, особливо централь і пов. союзів. Отже, замість обнижувати і так мізерні платні в наших кооперативних організаціях, треба головну увагу звернути на раціоналізацію їх праці, під оглядом торговельним, організаційним і суспільним.

А. Жук

Постанови Зїзду „Рідної Школи“.

b) ПРИВАТНІ ШКОЛИ.

II. Загальний Зїзд „РШ“ домагається збереження усіх існуючих українських приватних шкіл та неставлення перепон в основуванні нових шкіл всякого типу від народніх до ліцеїв включно та до шкільних установ скрізь, де українське населення вважатиме це за вказане і потрібне без огляду на те, чи в даній місцевості істнують уже подібні польські школи.

14) Зокрема, щоби можна було на місце дотеперішніх учительських семинарій „РШ“ в Коломиї, Стрию і Самборі вже з найближчим шкільним роком 1932/33 постепенно організувати 4-ролітні нові коедукаційні гімназії, як підбудову майбутніх українських приватних педагогічних ліцеїв чи то педагогій, а також щоби можна було на місце істнуючої дівочої учительської семинарії „РШ“ у Львові вже з найближчим шкільним роком 1932/33 зорганізувати покищо 4-літню семинарію для виховниць передшкільних установ.

Українські вчителі для української молоді.

15) Загальний Зїзд домагається, щоби в державних школах всіх типів та дошкільних установах, де число українських дітей є в більшости, вчили учителі українці. У звязку з тим домагається повернути на українські землі учителів українців, перенесених на чужі области та приймати до служби кандидатів і кандидаток українців учительського звання, які досі залишаються без посади.

Засоби на удержання школи.

16) Щоби не було притоки до припинювання ініціятиви в напрямі організації приватних

шкіл ріжного типу, зазначить Міністерство Освіти у своєму виконному розпорядку, що під „засобами на удержання школи" в ст. 2. п. 3. закону про приватні школи слід розуміти сподівані шкільні оплати, уділювані самоврядними установами субвенції, складані суспільністю пожертви та доходи з ріжного роду імпрез самих шкіл.

Справа льояльности до держави.

17) Щоби не було самоволі і шикан при інтерпретації ст. 6. закону про приватне шкільництво у справі ствердження, чи кандидат (-ка) на директора (-ку), управителя (-ку) або учителя (-ку) приватної школи поводився (-лася) бездоганно під моральним оглядом та у відношенні до держави, усталить виконний міністеріяльний розпорядок, що за неморальних чи нельояльних супроти держави вважає шкільна влада тільки ті особи, що їм ту неморальність чи нельояльність доказано судовою дорогою.

Акція українського громадянства у справі засновування приватних шкіл.

III. З огляду на малу імовірність, щоби держава позасновувала українські народні школи середнього і вищого типу, середні загально освітні і фахові школи та українські установи дошкільного виховання на области вищевичислених воєвідств, Загальний Зїзд „РШ" взиває все українське Громадянство під Польщею негайно занятися організацією всіх тих приватних шкіл, а в першу чергу вище ступневих народніх.

18) У тій цілі Повітові Кружки „РШ" в порозумінні з культурно-освітніми економічними і політичними організаціями і діячами дотичних повітів предложать найдальше до кінця травня 1932 р. Головній Управі „РШ" свої конкретні пропозиції з наведеннями: 1) місцевости, 2) роду школи, 3) відповідної домівки, 4) придбання шкільної обстановки і наукового приладдя 5) сподіваної фреквенції та 6) сподіваних джерел і висоти приходів на удержання кожної приватної школи зокрема.

Українське Громадянство у повітах і на місцях виявить під тим оглядом якнайбільше ініціятиви та активности.

19) Загальний Зїзд взиває Головну Управу „РШ", щоби на підставі зібраних матеріялів з місць і в порозумінні з власниками українських приватних шкіл і захоронок склало в місяці червні 1932 р. плян сітки приватних шкіл усіх типів та установ дошкільного виховання.

20) З огляду на те, що нові шкільні закони загрожують поважним обмеженням дотеперішнього стану посідання українського середнього шкільництва, Загальний Зїзд „РШ" взиває Головну Управу „РШ", щоби зреасумувала давнішу ухвалу Головної Управи у справі самовистарчальности середніх шкіл, що в часі нинішньої економічної скрути загрожує цілковитою загладою рідношкільним середнім заведенням.

21) У справі комасації малочисельних кляс, мусить Головна Управа „РШ" брати під увагу величину приміщення і огляди педагогічної натури. Загальний Зїзд взиває Головну Управу „РШ", щоби через матеріяльну скруту не звужувала стану посідання комасацією кляс там, де є виправдуючі льокальні обставини і де є вигляди на розвиток школи.

Апель до українського безробітного вчительства.

22) Загальний Зїзд „РШ" взиває українських учителів (-льок) ріжних категорій шкіл, що тепер залишаються без заняття, щоби на місцях активно допомогати утворенню українських приватних шкіл усяких типів та дошкільних установ і таким чином служили свому народові та здобували для себе варстати праці.

Переустрій українського приватного шкільництва.

23) Негайно після появи виконних розпорядків покличе Головна Управа „РШ" до праці Шкільну Комісію, зложену з педагогів і громадянських діячів, для вироблення пляну перебудови українського приватного шкільництва всіх типів та установ дошкільного виховання з увагою на сьогочасні потреби української нації і виховання молоді обох полів до громадянського й практичного життя.

Бурси і харчівні.

24) Щоби уможливити сільській молоді користати з вищеступневих народніх та загально-образуючих і фахових середніх шкіл — засновувати дешеві бурси і харчівні.

—o—

Українські приватні службовики про безробіття і допомогу „Просвіті".

Дня 8. травня відбулися довірочні збори українських приватних службовиків у Львові на основі § 2. закону про збори з 15. листопада 1867 р. ч. 135. В. з. д. На зборах виголошено три реферати на актуальні пекучі теми. Реферували д-р К. Коберський, інж. І. Лучишин і ред. Гр Гладкий. Після дискусії принято цілу низку резолюцій у справах суспільного законодавства, в яких учасники віча заявилися проти вживання емеритальних фондів на допомогу для безробітних, далі проти того, щоби кошти введення робітничого емеритального обезпечення покривати коштом службовиків та коштом погіршення інших прав усіх працюючих верств. Крім того учасники зборів заявилися за домаганням ввести 7-годинний день праці для умових робітників.

У справі безробіття. Збори ствердили, що одним із джерел безробіття серед українців є те, що „український нарід не опанував уповні свого господарського й промислового життя на всіх його ділянках. А тому головним засобом боротьби з нашим безробіттям є творення на наших землях і силами нашого народу нових варстатів праці та здобування рішучого впливу в цілім господарсько-соціяльнім і культурнім житті. Збори запротестували „проти розвязування і замикання українських кооперативних та просвітних установ, зокрема тому, що це причиняється до втрат варстатів праці і до збільшення безробіття серед українських приватних службовиків. Стверджуючи тяжке положення багатьох українських суспільних установ, де є заняті українські приватні службовики, Збори завзивають усіх зорганізованих службовиків, щоби вони стали піонірами в акції скріплення тих установ, а де цього треба, то їх ґрунтовного оздоровлення. Рівночасно Збори звертаються з закликом до всього громадянства, щоби воно змінило свій, часто висловлюваний, погляд, що санацію установи треба починати від редукції працівників. *Розумна санація є можлива тільки при скріпленні організаційної роботи українських суспільних установ, які мають ще необмежене поле до експанзії своєї діяльности і то навіть у добі цієї кризи*".

Далі „Збори рішуче відкидають такий спосіб рятування фінансів установ чи підприємств, як редукція працівників. Тому, що українські умові працівники головним чином працюють у суспільних установах без зарібкового характеру, у випадку абсолютної необхідности зменшення видатків на адміністрацію в цих установах, Збори допускають можливою редукцію платень, але лише прогресивним способом. Збори звертають увагу всіх українських приватних службовиків на конечність живої участи українського службовика в громадському житті (кооперативнім, просвітянськім, рідношкільнім, політичнім). Взивають до заснування при всіх зорганізованих службовецьких осередках самоосвітніх і дискусійних гуртів з метою поглиблення духового життя між українською працюючою інтеліґенцією".

У справі помочі Товариству „Просвіта" збори рішили: „витаючи розпочату акцію здорової розбудови найстаршої української суспільної орґанізації — Головного Товариства „Просвіта", Збори приєднуються однодушно до неї і закликають всіх українських службовиків до співучасти в ній у формі масового вступу в члени Товариства, закупна його видань, підписки внутрішньої позички і активізування філій та читалень на місцях.

У справі двопосадництва в українських установах Збори ствердили, що двопосадництво по наших установах є у великій мірі викликане нашими ненормальними суспільними умовинами і з ними треба боротися як з суспільним лихом".

—o—

Хто з інтеліґентів бере участь у громадському житті?

Про працю вчительства середніх шкіл в україн ському громадянстві.

Наша стаття під назвою „Хто з інтеліґентів бере участь у громадському житті?" (гл. ч. 101. „Діла") викликала зрозумілий і оправданий відгомін серед поодиноких станів нашої суспільности. Представники ріжних станів мають ріжні застереження до деяких поглядів, висловлених у названій статті. Таке явище треба вважати корисним і додатнім. Воно доказує, що ми живемо інтензивно і в громадському розумінні. Тому ми радо дамо місце на сторінках „Діла" й дещо відмінним поглядам від тих, які висловлені у названій статті нашого щоденника. І будемо це робити в надії, що жива виміна думок причиниться не тільки до висвітлення деяких неясних переходово явищ у нашому громадському житті, але й загострить громадську чуйність та збільшить заінтересовання громадськими справами поодиноких станів нашої суспільної еліти, за яку вважаємо інтеліґенцію.

На цьому місці бажаємо занотувати один відрадний факт, що звязаний з оцінкою праці нашого середньошкільного вчительства. У статті „Діла" писалось, що учительство середніх шкіл — це „стан численний, але в громадському житті майже незамітний". А далі в статті було: „Їх (учителів сер. шк.) службовий характер, як державних урядовців, не дозволяє їм серед нинішних політичних відносин брати участи в політичних партіях; а проте в своїй масі наше середне вчительство виявляє жалюгідну абсенцію і на тому громадському аполітичному полі, нпр. культурно-освітньому, від якого воно не повинно бокувати. (Річ ясна — говоримо про масове явище, а не про одиниці)".

У звязку з повищим твердженням явилися в нашій Редакції два учителі середніх шкіл, які цифрами доказали, що повища оцінка ролі цього стану в нашому культурно-освітньому житті невірна. Бо поминаючи вже те, що на чолі таких наших центральних львівських установ як „Просвіта", „Рідна Школа" й „Наук. Т-во ім. Шевченка" стоять саме учителі середніх шкіл, треба обєктивно ствердити, що й у краю ведуть середньошкільні педагоги теж дуже інтензивну працю у „Просвіті" та „Рідній Школі". Оба наші гості завдали собі труду зібрати на скору руку дані про 270 своїх товаришів у Львові та в краю і ствердили, що на 270 аж 170 бере дуже активну участь у культурно-освітньому житті нашого краю та займає в наших культурно-освітніх установах відповідальні становища. Тут вистарчить назвати з краю бодай кілька осіб, щоби признати такому твердженню слушність. Для прикладу згадаємо проф. Іл. Бриковича й І. Боднара з Тернополя, проф. Данища зі Станиславова, Филипчака зі Самбора, Ґреголинського й Демчука з Перемишля, Николишина з Коломиї і багато-багато інших. А їх направду багато. Пропорціонально до інших станів вони на аполітичній, культурно-освітній громадській ділянці чи не найактивніші. Це стверджуємо з приємністю на підставі доказів і фактів, які нам представили два активні й вразливі на громадські інтереси свого стану представники.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Перед створенням японського уряду.

ПАРИЖ, 19. V. ПАТ. Французька преса повідомляє, що місія створення нового японського кабінету буде доручена мабуть Сузукі. В склад кабінету ввійшли би не тільки члени консервативної партії, але й компетентні люди, що стараються розвязати великі національні завдання. Між Сузукі й армією є мабуть тайна умова, на основі якої провідники військового руху постаралися би здавити нелеґальний політичний рух серед армії, оскільки кабінет візьметься поважно до поправи недолі широких суспільних мас. З іншої сторони інформують, що генерала Аракі просять зі всіх усюдів, щоби не вирікався влади. Довкола його особи скупчується великий рух генералів і адміралів, які мали доручити йому місію вести переговори з князем Сайонії, щоби предложити йому домагання армії й фльоти. На евентуального премієра націоналістичного кабінету висувають кандидатуру барона Гіранума.

Труднощі в творенні австрійського уряду.

ВІДЕНЬ, 19. V. 1932. Міністр Дольфус приняв знову місію створення нового кабінету. Він заявив, що має надію предложити в найближчому часі список членів нового кабінету, який має складатися почасти з членів парляменту і почасти з урядовців. Штрафнер заявив іменем великонімецького клюбу назначеному канцлерові, що з огляду на невдоволяючу програму праць уряду, його клюб не зможе взяти участи в кабінеті.

Програна проф. Кирила Студинського у процесі проти „Діла".

Програв проф. Студинський ще далеко перед формальним судовим присудом, — в українській прилюдній опінії, програв ще перед тим, поки проголосив свою судову скаргу і на цю програну не вплинула би навіть його формальна „виграна". Це був один із типічних процесів, в якому завжди без огляду на формальний вислід справи, програє позиваючий, тому, що сама справа кидає тінь на нього, а поглиблюють її ріжні подробиці, які мусять вийти на верх у ході судової розправи. Тому ми від самого початку дивувалися, навіщо проф. Студинському виволікати ту прикру історію перед польський суд, навіщо розвалковувати її та з впертістю вартою дійсно кращої справи — шукати собі сатисфакції там, де її повинен би найменше шукати...

Тому й ми не розуміли тактики правного заступника проф. Студинського — тягти у безконечність цей судовий процес і бажали собі чимскорішого його кінця, будучи свідомими, що такий процес — це прилюдне видовище, з якого вже мають насолоду хіба лише ті треті глядачі. Відбулися уже дві розправи, аж ось у четвер 19. п. м. прийшла третя — остання.

*

ПРОФ. СТУДИНСЬКИЙ У РОЛІ СВІДКА.

Розправа розпочалася точно в год. 10. На залі ще більше публики ніж на двох попередніх розправах, кореспонденти усіх українських та польських часописів Львова.

Предсідник каже відчитати „Отвертого листа" дир. Постолюка до проф. Студинського, поміщеного в „Ділі" ч. 36. з 19. II. 1932. і „Отвертого листа" проф. Студинського „У власній обороні, виданого окремою летючкою.

Дальше відбувається переслухування свідків.

Д-р Кирило Студинський, прив. обвинувач, допущений у характері свідка, літ 64, б. проф. університету у Львові зізнає заприсяжений. Знає проф. Огієнка від 1921 р. Проф. Огієнко ніколи не просив свідка фотографії та інформацій про В. Юрченка. Дня 6. грудня на банкеті по ювілею акад. Щурата промовляв між іншими також і п. І. Крушельницький. Його промова була політична, що не лицювало робити на науковій (?) імпрезі. На тім банкеті був прошений свідком російський консуль і його заступник... У тому місці свідок хоче виправдати себе, чому просив радянських представників, пригадуючи випадки минулих літ, коли ті достойники бували на ріжних львівських імпрезах. Але предсідник трибуналу звертає свідкові увагу, що це не належить до речі... Свідок звернув увагу на банкеті п. Ів. Крушельницькому, що його промова проти радянського уряду була невідповідна, бо це була образа гостей.

Підчас повороту до дому в товаристві проф. Свєнціцького, Крушельницького і ін. свідок говорив між іншим про те, що поміж нашою молоддю є багато провокаторів. Як примір подав свідок факт зі справою засудженого Саляка, робітника Н. Т. Ш., який впав жертвою провокації. „А що скажете про Юрченка? — спитав тоді І. Крушельницький. — Про Юрченка ходять слухи, що він є на поліційній службі — сказав тоді свідок. Це міг би дуже легко ствердити проф. Огієнко, — казав свідок, — як не по призвищу, то по фотографії. Ів. Крушельницький заявив тоді, що доставить свідкові ту знимку Юрченка.

При тій нагоді говорено також про спосіб, як здістати знимку Юрченка. Проф. Васьків подав проект спільної знимки з Юрченком на вулиці, а свідок пропонував, що, наскільки Юрченко схоче, то можна би його спровадити до Музею Н. Т. Ш. і там, за його згодою відфотографувати.

РОЗМОВИ З ПРОФ. ОГІЄНКОМ.

Дня 12. грудня був свідок у Варшаві у проф. Огієнка. В розмові питав свідок проф. Огієнка, чи знає Юрченка. На те відповів проф. Огієнко, що Юрченка не знає, і ним не цікавиться, а на дальше питання свідка, чи пізнав би Юрченка зі знимки відповів, що *може пізнав би...* Тому, що свідок перед банкетом чув від людей, яких тепер не може подати (!), а крім того від самого Ів. Крушельницького після банкету, що особа Юрченка є „підозріла", свідок з власної ініціятиви і на власну руку постановив провірити, ким є Юрченко і колиб це була правда, що Юрченко стоїть на услугах поліції, перестерігти українську молодь. Після повороту з Варшави повідомив свідок Ів. Крушельницького, що говорив з проф. Огієнком про Юрченка і що Огієнко не знає Юрченка і ним не цікавиться.

ФОТОҐРАФІЧНІ ПІДГОТОВКИ.

В грудні 1931 р. сам Крушельницький повідомив свідка, що достарчить йому знимку Юрченка. Тому, коли при кінці січня 1932. свідок мав їхати до Варшави, віднісся до Крушельницького через проф. Барвінського, щоби Крушельницький прийшов до свідка. Крушельницький прийшов і сказав, що подбає за знимку і притім додав, що Юрченко тепер „має гроші". Свідок звернув увагу Крушельницькому, що оскільки його не застане, то має віднести знимку до Музею до д-ра Пастернака, щоби зробив відбитку неї. Передтим ще говорив свідок з д-р Пастернаком, щоби той зробив знимку з фотографії Юрченка і сказав йому, що Юрченко мабуть є на услугах поліції. Свідок казав тоді зробити одну відбитку для Музею, бо Музей складає знимки авторів, діячів і т. п. Тим пояснює свідок факт, що у знищенім концепті своєї відповіді подав був як мотив, чому пошукував знимку Юрченка, те, що старався її для Музею.

Д-р Пастернак приніс справді на третій день відбитку знимки Юрченка, і при тім звернувся до свідка, з просьбою, щоби не мішати Музею до цієї справи.

„НАГІНКА".

Свідок знав про те, що на нього йде нагінка, ще перед появою листа дир. Постолюка. Про те, що Крушельницький був у Постолюка, свідок знав ще того самого дня. Так само знав, що вислано лист до проф. Огієнка з запитом. Хто йому про це доносив не може сказати (!). *Тому зараз знищив знимку, як тільки її дістав.*

Чув, що Юрченко відгрожувався пімстою кожному, хто пошкодив би його родині, і тому (?!) хотів з фотографії пізнати ту особу. А як тільки побачив, то зараз знищив знимку... Свідок не може пояснити, чи відомість про нагінку на нього і про погрози Юрченка дістав **перед** виданням наказу д-рові Пастернакові фотографувати знимку, чи вже потім. Але про погрози Юрченка довідався від Крушельницького в грудні 1931 р. і в лютім 1932 р., отже таки перед виданням доручення д-рові Пастернакові. На питання предсідника подає, що не може виявити особи, від якої довідався про нагінку проти нього і від якої діставав усі інформації (про те, що діється у „Червоній Калині").

Зате на запит судді, чи свідок перед ніким не жалівся на ту нагінку, свідок заявляє, що в лютім 1932 р. жалувався перед аптикарем Михайлом Терлецьким на нагінку у звязку з його бажанням здемаскувати Юрченка. Про істнування нагінки свідчить стаття в „Ділі" ч. 69. з дня 30. III. 1932 р.

На дальший запит подає свідок, що жадаючи від Ів. Крушельницького знимки Юрченка, безумовно ніколи не покликувався на те, що тої знимки потребує Огієнко.

КОНФРОНТАЦІЯ.

Предсідник трибуналу переводить конфронтацію свідка Ів. Крушельницького і проф. Студинського.

Свід. Крушельницький піддержує свої зізнання з попередньої розправи. Повторює свої попередні зізнання і стверджує, що проф. Студинський подав проект, аби спровадити Юрченка до Музею Н. Т. Ш. під якимсь претекстом, щоби його сфотографувати без відома Юрченка. Врешті свідок підтримує, що дав індекс дня 25. II. 1932, що про заходи проф. Студ. знав тільки д-р Богдан Барвінський, проф. Васьків і брат свідка, що у Постолюка був свідок вже після того, як віддав індекс д-рові Пастернакові та що ніколи не говорив проф. Студинському про якісь погрози Юрченка, бо сам про них нічого не знав. Вкінці, що дня 26. II. проф. Студинський, на запит, чи фотографія добра, подякував свідкові за неї. Чи проф. Студ. мав уже того дня відбитку, того свідок не знає. Дня 29. I. довідався свідок від дир. Постолюка, що Постолюк зробив ужиток з відомости, яку отримав дня 25. I. ц. р. від свідка.

„ХТОСЬ ІЗ НАС КРИВОПРИСЯГ!"

На запит предсідника, що на це проф. Студинський, цей останній заявляє: „Хтось із нас кривоприсяг!" Підтримує свої зізнання і твердить, що свідком першої розмови в дні 6. XII. 1931 був д-р Богдан Барвінський. Між іншим впевнює, що не говорив, що на Україні є „добре".

Д-р Глушкевич: Чи ви говорили проф. Студинському, що Юрченко має тепер багато грошей?

Свід. Крушельницький: Я ніколи не говорив таке. Я казав, що — навпаки — Юрченко дуже бідний, так, що не має інколи що їсти.

Свідок не пригадує собі, чи проф. Студ. згадував про те, що хоче перестерегти молодь перед Юрченком.

Д-Р ГЛУШКЕВИЧ ХОЧЕ ЩЕ ПЕРЕПРОШУЮЧОЇ ЗАЯВИ...

Предсідник трибуналу запитує, чи оборона не мала би нічого проти мирної полагоди цілої справи. Оборона заявляє, що ініціятива злагоди повинна бути за обвинувачем і що рішення залежить від самих сторін.

На те д-р М. Глушкевич, як заступник проф. Студинського заявляє готовість замиритися, якщо обвинувачені складуть „відповідну до обставин" заяву. Д-р Шухевич і д-р Біляк відповідають, що їхні клієнти жадної заяви не складуть. Таким робом розправа йде далі.

НА СЛУЖБІ ПОЛІЦІЇ?!

Д-р Глушкевич запитує свідка Крушельницького, чи він знає хто такий Юрченко.

Свід. Круш. Я бачився з Юрченком один раз в червні 1931 р. й один раз вже після першої розправи. Більше його не бачив. Особистих даних я про нього не знав, чув лише від проф. Студинського. Не пригадую собі, чи підчас розмови з проф. Студинським я сказав йому, що знаю Юрченка, але я напевне сказав, що мій брат мешкає з Юрченком.

Свідок пригадує собі, що серед тодішньої розмови проф. Студинський назвав дві особи, які буцім то стоять на службі польської поліції: син пок. Евгена Чикаленка *п. Левко Чикаленко* з Варшави і син письменника *Федора Дудка.* (Гадаємо, що таке важке обвинувачення не може залишитись без відгуку. — *Прим. Ред.*)

Д-р Глушкевич питає св. Студинського, чи він таки не може пояснити, хто був той, що повідомив його про нагінку на його особу

Св. Студ.: „Це мій особистий приятель, українець, промисловець...

Дальше на питання д-ра Глушкевича подає проф. Студинський, що не ужив перед Крушельницьким виразу „здемаскувати" (Юрченка).

ЛІТЕРАТУРА XIX. ВІКУ.

Ніяка інституція, ані особа не просила його достарчити йому фотографію, або інформації щодо Юрченка. Сам також не хотів нікому такої знимки достарчувати, тільки сам хотів перестерегти молодь перед Юрченком. Проф. Студинський „працює тепер над літературою XIX. віку", а Юрченком заінтересувався тому, що „Нові Шляхи", які часом читає (!), подали, що автор зовсім на Соловках не був, а окрім того деякі розділи з тої книжки йому „дуже не подобалися". Залежало свідкові на тім, щоби перестерігти молодь не тільки перед особою Юрченка, але також і перед тенденцією його твору, який свідок уважає неетичним. Там добачує свідок апольогію убивств, донощицтва подвійної служби і т. п.

Свідок заявляє, що **політикою ніколи не цікавився.** Про підтримку, яку радянська влада дає українській науці, писав свідок у пресі. Від 11-ти літ не бере участи в політичному житті. Щодо конфлікту з акад. Єфремовим, то цей останній ставився до свідка вороже через його приязнь (?) з акад. Грушевським. В 1928 році свідок оголосив у „Ділі" статтю про Академію Наук, в якій м. і. докоряв акад. Єфремову за його діяльність в Академії. У відповідь акад. Єфремов, у статті, що появилася теж у „Ділі", написав під адресою свідка: **„pecunia non olet"**. Проф. Студинський справді вислав в часі процесу телеграму зі жаданням, щоби Єфремов відкликав закиди проти нього. Це була клевета, бо свідок за свої поїздки на Рад. Україну не отримав ніяких грошей. Взагалі — це ніхто інший, а саме акад. Єфремов є винуватий за процес Спілки Визволення України, бо він писав докладний приватний щоденник, який більшовики найшли при ревізії та на підставі якого поарештували багато осіб.

Обор. д-р Шухевич: Як ви знищили фотографію Юрченка і коли?

Св. Студ.: Я її спалив того самого дня, як її дістав від д-ра Пастернака. Клішу фотографії я казав знищити того самого дня, як я дістав знимку від д-ра Пастернака, а не як зізнав д-р Пастернак аж по появі листа дир. Постолюка.

Дальше зізнає свідок на запити д-ра Шухевича, що 6 зол. на кліші дав д-рові Пастернакові у звязку зі знимкою Гладиловича, а не Юрченка.

Обор.: Чи ви оперу „Купало" продали на Рад. Україні?

Св.: Досі грошей за неї я не дістав.

Обор. д-р Біляк: Яка була ціль, що ви казали знимку відфотографувати, а не взяти саму знимку? Чому казали зробити аж дві знимки?

Св. Студ.: Музеальна знимка має свій значок, отже приватного ужитку (!) не можна з неї робити...

СПРАВА ДОСИТЬ ЯСНА...

Після переслухання проф. К. Студинського мали бути ще переслухані свідки: **ред. І. Кедрин-Рудницький і Віталій Юрченко (Галицький)**, а також мали відчитати ще низку статтей із ріжних комуністичних і радянофільських

часописів у звязку з цією справою. Однак трибунал рішив після наради нікого вже більше не переслухувати та нічого не відчитувати, бо справа достаточно ясна.

ВИВОДИ АДВОКАТІВ.

Адв. д-р М. Глушкевич підтримує в імені д-ра Студинського обвинувачення, вказуючи, що інтенцією Отвертого Листу дир. Постолюка було кинути на п. Студинського погане світло, тимчасом на суді — мовляв — виявилося наглядно, що проф. Студинський не кермувався у цій справі ніякими поганими замірами. Одночасно д-р Глушкевич жадає засудити обвинувачених на кошти процесу у висоті 1000 зол.

Обор. д-р Ст. Шухевич вносить звільнити від вини і кари обвинуваченого дир. П. Постолюка. Цей останній мав право а навіть обовязок боронити ненарушність псевдоніму Юрченка на підставі обовязуючого закону про авторське право. Процес виявив понад усякий сумнів факт розшуків фотографії Юрченка проф. Студинським і факт дивних обставин, серед яких ті розшуки йшли. У зізнаннях проф. Ст. є велика сила суперечностей із тим, що зізнали д-р Пастернак і проф. І. Крушельницький, нпр. щодо питань: коли знищив фотографію, як, чи подер її чи спалив, чому це зробив і т. д. Ані проф. Крушельницький ані д-р Пастернак не були заінтересовані в тому, щоби обтяжувати Студинського і їх зізнання заслуговують на повне довіря. Яка була інтенція проф. Студинського, нащо йому була потрібна фотографія Юрченка, — це саме хотів знати п. Постолюк і в цьому його запиті не було ніякої клевети.

Адв. пос. д-р Ст. Біляк стверджує, що було обовязком „Діла" дати на своїх сторінках місце прилюдному запитові у такій справі. В листі п. Постолюка не було знамен злочину. Коли ж проф. Студинський допустив до того, що чужа преса підхопила ту історію на його некористь, то це його власна вина, вина його попередньої поведінки. Ролі на процесі змінилися: обвинуваченим став проф. Студинський — це всім стало відразу ясно. У відповідь, навіщо йому була фотографія, проф. Студинський тричі зміняв вияснення: раз казав, що для дослідів над літературою, другий — що для Музею, врешті третій, на розправі, — що на те, аби перестерегти молодь. Українське громадянство мало підстави лякатися, чи проф. Студинський не вдіє чогось, що буде шкідливе для престіжу такої високої установи, як Наукове Т-во і тому „Діло" слушно вмішалося у ту аферу.

Адв. д-р Глушкевич забираючи вдруге голос, хотів би не вмішувати до справи політичних моментів. Це — мовляв — байдужа річ, чи комусь подобаються радянофіли чи ні. Сутньою справою є, чи в даному випадку була образа чести, чи ні. Історики літератури мають право (?!) розшифровувати псевдоніми і криптоніми та вести дискусії над підозрілим походженням твору і поведінкою самих авторів. На доказ пригадує промовець справу Бжозовського. Радянофільство д-ра Студинського є ілюзоричне. Доказу правди обвинувачені не перевели.

Обор. д-р Ст. Шухевич: Вже на самому вступі розправи п. Глушкевич закинув обороні „беззмістовість", тепер закидає їй невдачу в переведенні доказу правди. Тимчасом правда стала доказана і то в цілому свому сумному виді...

Обро. д-р Ст. Біляк протестує проти закиду д-ра Глушкевича, начеб його виводи не покривалися з виводами мец. Шухевича і в палкий спосіб доказує ще раз безпідставність обвинувачення.

ПРИСУД.

Після короткої наради трибунал **звільнив від вини і кари обох обвинувачених, дир. „Червоної Калини" Петра Постолюка і відповідального редактора „Діла" п. Олександра Костика, наказуючи приватному обвинувачеві покрити кошти процесу у висоті по 300 зол. на двох оборонців.**

Умовим службовцям вимовлятимуть до 14 днів.

У новинці під повищим заголовком ми повідомляли, що новий проект закону передбачує, що умовим робітникам можна буде виповісти службу 1) при денній винагороді щодня на найближчий день, 2) при тижневій винагороді — найпізніше на три дні наперед на кінець календарного тижня, 3) при місячній винагороді найпізніше на 14 днів наперед на кінець календарного місяця. У звязку з повищим звернулася Окружна Рада Унії Професійних Союзів Умових Робітників у Львові до бувш. міністра Рачинського (який в кодифікаційній комісії брав участь для висловлювання опінії) за поясненнями. Він пояснив, що тут зайшло непорозуміння. Згаданий проект закону торкається лише відносин, необнятих подрібними законами (як нпр. принимання домашнього вчителя, спроваджения на село огородника і т. п.). Це буде тепер виразно зазначене в переходових постановах, зате нема мови про якенебудь погіршення дотеперішнього охоронного законодавства праці.

Б. посол о. д-р Вол. Пелліх перед судом.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На нинішній розправі переслухано всіх свідків прокуратури й оборони на обставину віч і зборів у *Ладанцях, Поточанах, Товстобабах* і *Камінці Струмиловій.* Опісля обор. д-р Селезінка поставив ще низку внесень, проти яких виступив прокуратор. Трибунал пішов на нараду і відмовив усім внескам оборони.

Завтра, в пятницю, промовлятиме прокуратор та оба оборонці, після чого западе присуд.

ВІЧЕ В ЛАДАНЦЯХ.

Як перший свідок зізнавав нині *Ян Солецький*, постерунковий, заприсяжений. Підтримує тези акту обвинувачення.

Св. *Ігнаци Хмелевський*, б. постерунковий, заприс. Його зізнання покриваються теж з тезами акту обвинувачення. На запит обор. д-ра Біляка стверджує, що окликів „ганьба" не чув і віче закінчилося зовсім спокійно.

Св. *Владислав Понуляк*, постерунковий, заприс., зізнав, як оба попередні свідки.

Св. о. *Дмитро Шуль*, греко-кат парох в Білці зізнає, що в Ладанцях було кооперативне свято, злучене з полевою Сл. Божою, а вечором віче послів Кузика й о. д-ра Пелліха, на якому свідок був предсідником. Промови їх були наскрізь спокійні і річеві, ніхто з представників влади промовцям не перебивав ні одним словом і люди розійшлися спокійно. Окликів „ганьба" не чув.

Прок.: Ви кажете, що ви в „Ділі" далеко більше вичитали в промовах послів у варшавському соймі, ніж почули на тому вічу?

Св.: Так.

Прок.: То ви, видно, читаєте несконфісковане „Діло".

Св. Рішуче це заперечую. Дістаю його почтою.

Св. *д-р Франц Свістель*, адвокат в Перемишлянах, заприсяжений, зізнає, що був у Ладанцях на кооперативнім святі на вічу. На вічу о. д-р Пелліх реферував про діяльність Української Парл. Репрезентації і про наше положення. Проти уряду чи проти польського народу не підбурював ні одним словом, віче пройшло якнайспокійніше. В часі віча о. Шуль звернув був свідкові увагу, що постерунковий записує промову о. д-ра Пелліха. На це св. відповів, що може писати, бо о. П. нічого каригідного не говорить.

Один з суддів присяглих: Яке є відношення УНДО до УВО?

Предс.: Це до справи не належить.

ВІЧЕ В ПОТОЧАНАХ.

Св. *Ян Горманський*, римо-кат. селянин, заприс., зізнає, що з промови о. д-ра Пелліха на вічу в Поточанах нічого собі не пригадує.

Св. *Іван Малий*, селянин, заприс., зізнає, що з промови о. д-ра Пелліха пригадує собі дуже мало. Знає, що обв. говорив, аби люди вносили декларації за українською школою і домагалися свого. На запит предс. св. каже, що по 4 роках нічого більше не памятає, врештою посли є від того, аби приїхати на село, наплести людям всячини і відїхати. (На салі великий сміх).

ВІЧЕ В ТОВСТОБАБАХ.

Св. *Адам Фурман*, римо-кат., адюнкт староства в Підгайцях, заприс., заявляє, що був на вічу в Товстобабах делегатом староства. Промова о. д-ра Пелліха була дуже підбурююча, св. двічи її переривав, а потім віче розвязав. Після того обурені учасники-поляки відспівали „Не дами земі", а українці за почином обв-ого і ще одного священика „Ще не вмерла" і „Не пора". На запит прок. св. каже, що розвязав віче тоді, коли о. Пелліх заявив, що виб'є 12-а година, то українці визволяться і створять незалежну державу. На запити обор. д-ра Селезінки св. заяляє, що обв. взивав до організації в українських товариствах, які істнують. На вічу було ок. 1.000 поляків і відділ „Стшельца".

Зголошується до слова о. *д-р Пелліх*, який заявляє, що на вічу не підбурював, тимбільше, що на ньому було повно поляків і до того відділ узброєних у кріси „стшельців". Дальше вияснює, що думав під 12-ою годиною. Віче розвязано аж після промови о. Пелліха, а не підчас неї.

Св. *Станислав Зайончковський*, війт з Товстобаб, римо-кат., заприс., заявляє, що промова о. д-ра Пелліха була підбурююча. Після того люди були збурені і щойно пізніше в селі успокоїлося. На запит прок. св. каже, що ліпше булоб, якби обв. був не приїздив до Товстобаб. Св. теж згадує про 12-ту годину, про яку говорив о. Пелліх, кажучи, що як вона виб'є, то всі повинні бути тоді приготовані.

Св. *Домінік Трач*, сільський поліцай з Товстобаб, римо-кат., заприс., зізнає таксамо, як попередній свідок. До віча було в селі спокійно, а від того віча почалася в селі ненависть між поляками й українцями, яка триває донині.

Св. *Кароль Лістман*, коваль, римо-кат., заприсяжений, був на вічу, аби почути щось про любов ближнього, вітчини і т. п., а тимчасом о Пелліх виголосив чисто підбурюючу промову. При кінці, коли поляки стали кричати, що це підбурювання одного братнього народу проти другого, св, як голова місцевої пожежної сторожі, пішов приладити на всякий випадок сикавку.

Св. *Олекса Яворський*, посол УНДО, заприс., заявляє, що вже з самого ранку „стшельци", які на той день змобілізувалися, поводилися визиваючо. А підчас богослуження в церкві переходили попри неї і співали ріжні соромицькі пісні. Промова обв. на вічу була зовсім спокійна і річева, ніякого підбурювання в ній не було. Перебивали її тільки в кількох місцях „стшельци". Промова обв-ого ніякого розгорячення не викликала, зате обурення в селі було головно наслідком розвязання гром. ради, проти чого були і поляки і українці, що згідно зверталися до свідка по інтервенцію в цій справі. Щодо тої 12-ої години, то обв. казав так: „Українці мусять орґанізуватися і вірити, що і для них виб'є 12-та година". Коли була того дня чия провокація, то тільки зі сторони „стшельців".

Св. о. *Іван Придаткевич*, греко-кат. парох Горожанки, зізнає, що о. Пелліх промовляв спокійно і річево. Як предсідник віча звертався кілька разів до „стшельців", аби вони не свистали і не перебивали. Св. заявляє, що віче не було розвязане, але доведене до кінця, а закінчив його він сам зазивом, аби люди відспівали нац. гимн і спокійно розійшлися, що і сталося. На запит обор. д-ра Селезінки св. зазначує, що про ніяку війну, визволення з польського ярма і т. д. обв. не говорив. Св. ще раз зазначує з притиском, що віче він сам закінчив, після чого присутні почали співати нац. гимн. Провокації робили тільки спеціяльно на той день змобілізовані „стшельци", які вигукували і виспівували соромицькі пісні навіть перед церквою, через що було обурення в цілому селі.

ВІЧЕ В КАМІНЦІ СТРУМИЛОВІЙ.

Св. *Владислав Малявський*, постерунковий, заприс., заявляє, що був на вічу, яке було в дійсности довірочною нарадою, в Камінці Струм. (13. IX. 1930) і чув промову обв-ого. Св. був по цивільному як цивільний агент і зараз при вході мав сцисію з сен. д-ром Горбачевським, який дивувався, яким робом він приходить на довірочні збори. На салі було 40 осіб. Св. говорив, що Сх. Галичина — це земля чисто українська і неправно належить до Польщі. В дальшому взивав до організації в українських установах. Обв. о. д-р П. заявляє, що ця нарада мала на меті орґанізацію повіту перед виборами. Обв. сам зголився, аби свідок Малявський залишився на салі, отже вже хоч би тому не міг говорити того, що цей свідок подає. В дальшому ставив до свідка запити обор. д-р Селезінка.

Св. *о. Іван Пелех*, греко-кат. парох в Сільці Беньків, заявляє, що був на довірочній нараді і чув промову обв-ого, яка була зовсім спокійна і річева. Висловів проти Польщі обв. рішуче не вживав.

Св. *д-р Льонгин Горбачевський*, тепер адвокат в Солотвині, заприс., заявляє, що був на довірочній нараді в Камінці Струм., яку він саме скликав. Обв. говорив коротко і річево, про Українську Державу не було згадки.

На тому покінчилося переслухування свідків.

ВНЕСЕННЯ ОБОРОНИ.

При кінці нинішньої розправи поставив ще обор. д-р Селезінка внесення, щоби переслухати 2 свідків на обставину віча в Товстобабах, відчитати деякі судові акти, переслухати послa Великановича, Луцького, д-ра Дм. Левицького і Вол. Целевича на обставину знищення українських шкіл, протиукраїнських аграрних законів і взагалі аграрної політики на українських землях, а також на обставину, як ставиться УНДО до УВО й ін. Проти тих всіх внесків заявився прокуратор. У цій справі трибунал рішив відмовити всім внескам оборонця д-ра Я. Селезінки.

На цьому замкнено доказове поступовання. Покінчення розправи завтра.

Чи Ґорґулов умово неосудний?

ПАРИЖ, 19. V. ПАТ. Горгулова піддали вчора операції виколення спинно-мозкового проводу (люмбальна пункція). Добута цим ро[illegible] мозково-стрижнева субстанція дасть змогу ствердити, чи мозкові оболонки Ґорґулова є справді заражені (він зізнав, що від 15 літ недужає люесом) та чи в його організмі може розвинутися поступова параліза. Оскільки так булоб, то оборона обвинуваченого має добрі вигляди на поставлення тези умової неосудности Горгулова. Рішення лікарів можна надіятися аж за два або три тижні.

Справа Ліндберґа виясняеться.

На основі зізнань арештованого в Брукліні Франка Пажіха провідником шайки, яка вкрала дитину Ліндберга, був Гаррі Фляйшер, відомий контрабандист. Його й арештували в Мексику. Фляйшер признався до злочину і його зізнання годяться з зізнаннями Пажіха. Вбивство дитини не було в їх пляні. Дитину вкрали, щоби дістати окуп, однак припадкова її смерть розбила всі пляни шайки. Ніяких переговорів про викуп він з ніким не вів.

Перше письмо, яке Ліндберґ дістав від бандитів, написав справді Фляйшер. Шайка оставила його у віллі, вкравши дитину. Інші письма походять від кого іншого.

Дальші доходження викрили, що в ментом, як шайка закопала труп дитини в ліску, героем дальших подій зачинає бути приятель Ліндберга, промисловець Кортіс, що піднявся нібито переговорювати з бандитами. Він подиктував Ліндбергові викуп у сумі 50.000 долярів і видумував все нові історії, наражаючи Ліндберга на все нові видатки. На протязі останніх трьох місяців Ліндберг видав 240.000 долярів на оплату детективів та інші кошти, сполучені з веденням слідства задля віднайдення дитини. Кортіс признався, що обманював Ліндберга. За доставлені сензації платили йому великі гроші дві американські газети та одно кінематографічне підприємство.

З Ню Йорку повідомляють, що коли Кортіс виходив з будинку поліції, юрба народу хотіла його злінчувати. Панцирним автом його доставили до готелю, але й тут почала збиратися юрба. Остаточно Кортіса арештували за свідоме постачання фальшивих інформацій про особи, які допустилися злочину. За тимчасове випущення Кортіса на волю влада зажадала кавції у висоті 10 тисяч долярів. Справа присвоєння 50 тисяч долярів і введення Ліндберга в блуд трактується окремо.

Присилайте жертви на будову нагробника Іванові Франкові, який уже будується. - Гроші слати до „Центробанку" на конто ч. 9003.

Рада Союзу Народів.

В середу, 20 ц. м. зійшлася Рада Союзу Народів на засідання, на якому поладнала меншинні справи Гор. Шлеська. Дві польські особисті петиції відкинули, одну відложили на вересень. Німецька петиція кн. Плес відпала, тому що нею занявся вже адміністраційний трибунал у Гаві.

На четверговому засіданні находиться справа польсько-данціґського митного конфлікту.

—o—

В Індії ллеться кров.

БОМБАЙ, 19. V. ПАТ. Заворушення тревають дальше. Вчора рано вбито 6 осіб і ранено 30. Влада мусіла замкнути 40 пряділень і арештувати 500 робітників.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗНИЖКА ПЛАТЕНЬ У ПОЛЬЩІ.

У м-стві скарбу та в мін. раді працюють тепер над справою знижки платень провінціональних службовців і військових. Можливо, що знижку приноровлять до всіх службовців однаково або відповідно до групи платні чи кляси місцевости. Правдоподібніше це перше.

Знижка обовязуватиме від червня.

Серед держ. службовців іде акція, щоби не допустити до дальшої знижки платень, яку плянує уряд. Організація держ. службовців звернулася до подібних організацій приватних і самоврядних службовців для навязання спільної платформи.

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ ПРОЦЕС ПЕРЕД АПЕЛ. СУДОМ.

З Варшави повідомляють, що вже покінчили сформулування мотивів присуду в берестейськім процесі. На воканді апеляційного суду найдеться він у жовтні.

ҐОРҐУЛОВА ПРИЗНАЛИ УМОВО ХОРИМ.

Лікарі ствердили в Ґорґулова початки поступового паралїжу. Він хорий хронічно та хоч сам подавався за лікаря, ніколи не цікавився власним здоровлям. Його віддадуть до заведення для умово хорих.

КОНТРОЛЯ НАД ЧУЖИНЦЯМИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 19. V. ПАТ. Прем. Тардіє конферував із префектом паризької поліції, директором служби заг. безпеки та директором контролі над чужинцями в м-стві закорд. справ. Радили над зарадчими способами та контролею чужинців, які є у Франції. Відносний розпорядок буде темою пропозицій, які предложать раді міністрів, що збереться в пятницю в Елізейській палаті.

СПРАВА ВДЕРЖАННЯ АНҐЛ.-ІРЛЯНДСЬКОГО ТРАКТАТУ.

ДЕБЛІН, 19. V. ПАТ. На засіданні ірляндського парляменту радили дальше над проєктом закону, що касує присягу на вірність королеві. 77 голосами проти 69 відкинули поправку опозиції, яка передбачує вдержання англ.-ірляндського трактату як основного акту й удержання правного статуту того трактату, хоч члени вільної ірл. держави могли би не присягати на вірність королеві.

ВАЛЮТИ І ДЕВІЗИ.

Доляри Злуч. Держав 8.87, 8.89, 8.85; Бельгія 125.05, 125.37, 124.74; Данціґ 174.85, 175.28, 174.42; Голяндія 361.65, 362.55, 360.75; Льондон 32.85, 32.01, 32.69; Ню Йорк 8.899, 8.919, 8.879; Ню Йорк телегр. 8.904, 8.924, 8.884; Париж 35.14, 35.23, 35.05; Прага 26.39, 26.45, 26.33; Швайцарія 174.45, 174.88, 174.02; Італія 45.90, 46.13, 45.67; Берлін 212.80 неодностайна.

—o—

НОВИНКИ

— **Сальомея Крушельницька на голодуючих гуцулів.** У першій половині червня приїзджає до нас наша славна артистка С. Крушельницька і дасть кілька концертів на допомогу голодуючій Гуцульщині. Досі вже вирішені концерти на 12-го червня в Станиславові і 23-го у Львові. Якщо деякі установи із інших міст хотіли би влаштувати анальоґічні концерти, нехай звертаються за інформаціями на адресу: Володимир Крушельницький, Львів, Крашевського 23.

— **Випродажа картин Івана Труша** (переважно дрібних) відбувається аж до відклику кожної суботи між год. 14 і 18 і кожної неділі між год. 8 і 18 в робітні артиста при вул. Обводовій (кінець вул. 29 Листопада) ч. 12. Ціни звичайні, робітняні. При закупі більшої скількости картин рівночасно значна знижка. Можна в тім часі відвідувати робітню без обовязку закупу. Торговців картинами артист не приймає.

— **З приводу жахливих подій над Дністром** українське студентство в Празі, зібране 12 ц. м. на всестудентському вічу, винесло резолюції, в яких рішучо протестує проти варварських розстрілів українського безборонного населення більшовицькою граничною сторожею. Зокрема протестує проти негідної поведінки румунської влади, яка не тільки не опікується українськими втікачами з Радянщини, але й видає їх на певну смерть назад радянській владі. Дальше українське студентство взиває українців членів ВУАН прилучитися до загального протесту й зложити свої академічні мандати, виступає проти радянофільства в культурній ділянці українського життя, осуджує неомосквофільство, що під видом комунізму й радянофільства старається морально розложити здоровий народній організм та вкінці проголошує бойкот усіх безпосередніх чи посередніх слуг червоної Москви серед студентства. До подібних протестаційних резолюцій віче закликає всі українські студентські організації.

— **Масова екзекуція податків** розпічнеться в цілій Польщі в найближчих днях. Екзеквуватимуть податок оборотовий за 1931 р. і доходовий. Податникам купцям, у яких перевели вже екзекуцію, визначать речинець забрання товарів і зложення їх до складів при скарбових урядах. Велика екзекуційна акція має на меті піднести плачення податків і наповнити державний скарб новими сумами.

— **Редукція залізничих кондукторів.** Наслідком зменшення фреквенції в пасажирських потягах міністерство шляхів наказало залізничим дирекціям зменшити число кондукторів, що переводять контролю білетів. Цей розпорядок торкається перш усього поспішних потягів, що мають небагато точок всідання і висідання подорожних. Зате в далекобіжних особових потягах, яких вагони мають бічні двері до переділів, число кондукторів буде мабуть побільшене.

— **Нові посади.** Рада міністрів оголосила розпорядок, що створює уряд надзвичайного комісаря для справ боротьби з пошестями по конець грудня ц. р.

— **Війт пропав.** Із Ходорова повідомляють, що Іван Кухарський, війт із сусідного села Загірочка, пропав без вісти. Виїхав минулої пятниці в службових справах до старости в Бібрці і більше не вернувся. Стверджено, що в Бібрці його ніхто не видів. Поліція робить доходження.

— **Ювилей 50-літної праці.** Дня 7. травня ц. р. обходила тухлянська верховина небудение свято 50-літнього ювилею свого пароха і висуженого декана о. Ігнатія Юхновича, при співучасти кондеканального духовенства та численно зібраних вірних. Після торжественного богослуження в церкві, рушила процесія й духовенство до прихідства, де привитав зібраних старенький ювилят. Були й інші промови, після чого місцевий сотрудник о. Іван Червінський вручив ювилятові похвальну грамоту в доказ привязання і вдячности громадян. На закінчення свята ювилят уділив зворушеним до сліз парохіянам благословення.

— **Наслідки спроневірення.** У Варшаві арештували полковника резерви і військового оборонця адвоката Стефана Гайдуковського за спроневірення. Гайдуковський переховував у себе депозит клієнта у висоті 50.000 зол. Коли клієнт зажадав звороту своїх грошей, адвокат заявив, що гроші позичив свому приятелеві. Повідомлена про це слідча влада веліла Гайдуковського арештувати. Наслідком того в управі вязниці зголосилася старшинська делегація, зложена з 6 осіб, яка арештованого здискваліфікувала гонорово. Кружить чутка, що Гайдуковського звільнили за кавцією з вязниці, але він, найшовшись на волі, відобрав собі життя.

— **Цивільні спори на мировому шляху.** В адвокатській палаті в Перемишлі відбулася нарада в справі утворення кооперативи під назвою „Адвокатська колеґія мирового судівництва". Після реферату рішили заложити таку кооперативу, щоб уможливити громадянам швидке поладнування цивільних спорів мировим шляхом і відтяження судівництва.

— **Бандитизм в краю.** В Добрівлянах пов. Дрогобич арештувала поліція Івана Раковського і Михайла Дорожівця, що доконали кілька грабункових нападів. — В рові під селом Осала Долішна біля Риманова найшли Фелька Бабія, господаря з Камінки пов. Сянік, побитого до безпамяти. Відратований оповів, що напав на нього відомий в околиці опришок Зиґмунт Фрида й зрабував 26 зол.

— **Новочасні косинери.** В селі Козлівці під Варшавою вибухла між селянами бійка на коси, люшні та орчики. Кілька осіб вийшло з бійки з тяжкими ранами, а одна жертва померла в шпиталі. Подібна бійка була в селі Близни, де поранено чотири особи й одна з них померла.

— **„Лодзьку Ґорґонову"** Анну Крисякову засудив наглий суд на безречинцеву тюрму. Вона як ми повідомляли вчора, вдушила а опісля повісила 4-літню нешлюбну дитину свого чоловіка.

— **Програв життя.** В порті біля Данціґу побачили у воді трупа мужчини без голови. Рибалки виловили тіло, а згодом відшукали й голову топільника. Показалося, що це берлінський купець Файхтер, який щез із готелю в Сопотах 25. березня ц. р. Файхтер програв увесь свій маєток в касині гри і скінчив самогубством, кинувшись у море.

— **Велика редукція пенсій.** З Букарешту повідомляють, що французький фінансовий дорадник румунського уряду Ріст зажадав зредукування урядничих пенсій на половину, інакше державний бюджет не прийде до рівноваги. Як відомо, деякі дикастерії румунських урядників вже від пів року не дістають платень.

— **Жертви тайфуну.** З Манілі повідомляють, що над Філіпінами шалів страшний тайфун, який в околицях Жольо спричинив смерть 150 людей. 30 тисяч людей остало без даху над головою.

— **Останній лист Кріґера.** Один шведський часопис повідомляє, що Кріґер перед самогубством вислав до свого найближчого співробітника лист, в якому між іншим пише: „Я допустився стільки ріжних зловживань, що то буде найкращою розвязкою для всіх вмішаних у цю справу". Лист кінчиться словами: „Будьте здорові і дякуйте Богу, що так скінчилося".

— **Радянський вчений обманець.** В радянських наукових колах викликало велике вражіння викриття обманства, якого на протязі двох років допускався відомий радянський археольог Гріневіч. Він заявив був свого часу, що на дні Чорного Моря найшов руїни старого грецького міста Херзонес і радянська преса розписувалася з того приводу широко. Вістка про відкриття руїн міста на дні моря облетіла теж світову пресу. „Совкіно" мало навіть сфільмувати підводне місто. Гріневіч подавав докладні описи підводного міста, впевнюючи, що збереглися вулиці та грецькі святині. На ведення наукових праць радянський уряд видавав поважні суми. Тепер показалося, що Гріневіч систематично виманював від радянського уряду гроші на ведення наукових праць задля розсліджения підводного міста, яке на ділі не істнує. Незабаром радянський вчений стане перед судом за обманство, а тимчасом усунули його зі становища професора університету в Ленінграді.

— **Клопіт з імігрантом.** Американська поліція арештувала недавно імігранта Гаррі Стівензона, що нелегально приїхав до Злучених Держав. Стівензон уродився в Альзації, коли вона належала до Німеччини, мати його норвежка, батько канадієць. Підчас світової війни він служив по черзі в американській, англійській та французькій армії. Тепер мають його депортувати з Америки за нелегальний приїзд. Німеччина не хоче його приняти, бо служив у союзних арміях, союзники теж не приймають, бо його родичі деінде уроджені. Стівензона посадили до вязниці і він чекає на вивезення.

— **Зрабували 50.000 долярів.** В Бенгалії напали бандити на поспішний потяг й ограбили всіх пасажирів. Один бандит їхав потягом і задержав його. На це чекали його спільники в засідці, які з револьверами в руках добулися до вагонів і почали грабити. Жертвами нападу були переважно купці, яким зрабували готівку й цінні предмети на 50 тисяч долярів. Одного вояка із поліційної сторожі, що пробував ставити опір, бандити застрілили.

— **Два щасливі італійці.** Два італійські шахтярі Педро Массі й Армандо Ваіт відкрили багаті жили золота в місцевості Напо в східній части Еквадору. Вони експльоатуватимуть ці терени як лише спровадять машини та одержать концесію.

— **Мазепинська виставка.** В неділю, 22 ц. м. директор Національного Музею буде пояснювати відвідувачам виставку, влаштовану у 300-ліття народин гетьмана Мазепи. Виставку можна відвідувати щодня від год. 9—3.

— **Польське Т-во Красного Мистецтва** (вул. Дзєдушицьких 1) звертається до всіх, що мають твори пок. артиста Рибковського, випозичити їх на виставу, яку підготовляють на липень.

— **На карти „Рідної Школи"**, що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Великодня зложили отсі громадяни (-ки): з Рави Руської: м-р Котовський В. — 4 зол., Совик С., д-р Лещій П., м-р Білозор К., Падох Мик., д-р Кунців І., Вдовичівна і Басаївна, Лещуки, о. Твердохліб А., д-р Богачевський Д., Панкевич Г. — по 2 зол.; з Перемишля: дир. Губчак Сп., проф. Гоза Т. — по 5, суддя Карпяк С., Лельо Е. — по 3, о. Комарницький М. — 2; з Боратич: інж. Деревляний В., Кооп. „Віра", Читальня „Просвіти" — по 2 зол. Хто дальший?

—o—

СПОРТ.

Літний тренінґ для членів К. Л. К.

Виділ К. Л. К. подає до відома своїм членам, що в літнім сезоні можуть вправляти на площі Сокола-Батька в слід. днях та годинах: вівторок год. 18—20., пятниця год. 19—20. і неділя год. 8—10. Вправи під фаховим проводом.

На грищах Европи (15. і 16. V.).

Австрія. Відень. Святочний турнір копаного мяча при участи дружин: Рапід і ВАЦ (Відень), Славія (Прага) і Гунгарія (Будапешт) закінчився перемогою ВАЦ-у перед Славією. Висліди: (неділя) ВАЦ — Гунгарія 5:2 і Славія — Рапід 1:0, (понеділок) ВАЦ — Славія 4:1 і Рапід — Гунгарія 4:1.

Німеччина. Дрезден. Мистець Англії Евертон виграв з репрезентацією Німеччини 3:2. В Кенігсберґу відбувся цирковий турнір важко-атлетів, на якому перше місце добув Гаркавенко перед німцем Шварцом.

Польща. Лігова табеля представляється ось так: 1) Леґія 12 п., 2) Погонь 8 п., 3) ЛКС і 4) Чорні по 7 п., 5) Гарбарня 6 п., 6) Краковія і 7) Польонія по 5 п., 8) Рух і 9) 22. п. п. по 4 п., 10) Варта і 11) Варшавянка по 3 п., 12) Висла 2 п. У львівській А-клясі, де велике замішання зробило неясне ще й досі положення Олд-Боїв, провадить ІІ. Сокіл 9 п., 2) Ревера 7 п., 3) Олд-Бої 4 п., 4) Погонь 3 п., **5) Україна 3 п.**, 6) Били Ожел 2 п., 7) Чорні І. Б. 2 п. Друга ґрупа: 1) Світезь 8 п., 2) Лехія 6 п., 3) Польонія 3 п., 4) Ресовія 3 п., 5) Гасмонея 2 п., 6) Погонь І. Б. 0 п.

Вайсівна (Пабяніце-Лодзь) побила втрете світовий рекорд в меті диском осягом 40.39.

Франція. В Парижі виступила віденська Адміра, що високо перемогла тамошню дружину Стад Франсе 6:3 Товариські міжнародні змагання в ситківці Франція — Злуч. Держави закінчилися засуженою перемогою господарів 3:2.

Чехословаччина. Прага. Японія — Чехословаччина 4:1. Товариські змагання в ситківці.

Швеція. Стокгольм. Міжнародня стріча копаного мяча Швеція — Фінляндія закінчилася високою перемогою шведів 7:1. Перші ворота добули фінляндці.

Д.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам для 19.V. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 0·00 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., копу вень 3·30.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Пятниця, 20. V. год. 7.30 веч. „Кричи Китаю".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 20. V. год. 8. веч. „Гав-гав" (виступ Мих. Зніча).

Театр Новин.

Пятниця, 20. V. год. 8. веч. „Чесна Зузанна" (з Люсиною Месаль).

Кіна.

АПОЛЬО: „Така солодка дівчинка, як Ти" (Анні Ондра).
КАСІНО: „Невинна грішниця".
КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд" та Вбивство през. Думера.
ЛЕВ: „Хам" (на осн. Ожешкової).
МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд" та Вбивство през. Думера.
МІРАЖ: „Спокуси Европи" (Ліліяна Гарвей), „Ліліянка розводиться".
ОАЗА: „Палаючі серця".
ПАН: „Ліліом".
ПАЛЯС: „1980 рік. Подружжа будучини".
ПАСАЖ: „Ковбоїв тріюмф" (Кен Мейнард), „Шляхом ганьби" (Батицька).
ПРОМІНЬ: „На Сибір".
СОНЦЕ: „Поліцмайстер Тягеєв".
СТИЛЕВЕ: „Він і його сестра" (Вл. Буріян і Анні Ондра), „Чужа наречена" (Марл. Дітріх).
УТІХА: „Обманець із Тексасу", „Ковбоєве кохання".
ХИМЕРА: 24 години з життя жінки.

Програма радіо.

Субота, 21. травня 1932.

Кенігсберг (217,1) 20.00 „Кастор і Поллюкс" фарса, **Братислава** (278,8) 12.45 Концерт, 20.00 Словацька нар. вид., **Штрасбург** (345,2) 17.00, 18.30, 19.45 Концерт. **Гельсінгфорс** (368,1) 17.30 Спів, Олва Ратеці, 19.00 сканд. концерт, **Гамбург** (372,2) 21.00 „Фантазієн ім Бремер Ратскелер" вес. вид., **Букарешт** (394,2) 20.00 „Мос Чіокарлан" оп. Фльондора, **Рим** (441,2) 20.45 „Ле Вілі", „Мадам Батерфлай" оп. Пучіні, **Прага** (488,6) 15.30 Чеські пісні, Боровіцька, 20.00 Хор Соколів, **Брюсели** (509,3) 17.00 Ґайднова година, 21.10 „Ле Сальтімбанк" оп. Ґана, **Мінхен** (532,9) 18.45 Спів, 19.30 „Дер Зібенте Буа" сел. ком., 21.00 Вес. вечір, **Люблина** (574,7) 17.30 Квінтет, 21.00 Спів, **Харків** (937,5) 15.00 Концерт для дітей, 16.00 Для молоді, 18.00, 20.00, 24.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 14.00, 16.30 Концерт, 16.00 „Краса природи" відч., 17.00 „Ґамір „причиною недуг", 17.30 „Мисливець ледової доби", 18.30 „Нові теорії про раси", 20.00, 21.00 Трансм., **Париж** (1724,1) 15.00 Для дітей, 20.00 Мопасана читає Поль Ребу.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1932.

12.10 Шк. поранок, 12.45, 14.45, 17.35 Грамофон, 15.05 Госп. ком., біржа, 15.15 Військ. вістки для всіх, 15.45 „Те, що зі серця виросло", відч., 15.50, 16.40 Для хорих, орхестра, 16.45 Міцкевичів „Повзун у шкаралущі", 17.10 Для дітей „У старім домі" (Андерсена), 17.40 Польські й італійські пісні, 18.00 Богослуження з Гострої Брами, 19.25 „Відпорність на суггестію", 19.40 Спорт, 20.15 Легка музика, 21.55 „Конрад англ. письменник — польський мистець", 22.10 Шопенові твори, 22.50 „По пятах" Львівські Лонтки.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Управа 7-кл. школи ім. М. Шашкевича у Львові подає до відома, що вступні іспити (від II. до VII. кл.) відбудуться в днях 30. і 31. травня перед полуднем. Вписи до школи (до всіх кляс) відбудуться в днях 1., 2. і 3. червня ц. р. Пізніші зголошення не будуть узгляднювані. — **Управа школи.**

Кружок „Рідної Школи" в Тернополі подає до відома, що українська коедукаційна ґімназія „Рідної Школи" з правом прилюдности в Тернополі буде вести в шкільнім році 1932/33 кляси коедукаційні (для хлопців і дівчат) від I—IV. і кляси дівочі від V—VIII. Зголошення до вступних іспитів до всіх кляс (I—VIII) приймає Дирекція ґімназії (вул. Качали 13). З огляду на перебудову державних ґімназій і вчасніші вписи до народніх шкіл, повинні родичі якнайскорше зголосити свої діти до вступних іспитів до ґімназії „Рідної Школи" в Тернополі. — З днем 23. травня ц. р. отвирає Кружок приготовляючий курс до I. і до IV. кл. ґімназії (для хлопців і дівчат). Зголошення на курс приймає канцелярія Кружка „Рідної Школи" в домівці філії „Просвіти" (вул. Міцкевича 11). — **Старшина Кружка „Рідної Школи".**

На Рідну Школу зложили в золотих ВП.: Промислові заведення для виробу жілок Г. Б. Разбого — склад Львів 30 з нагоди 50-ліття „Р. Шк.", С. і Д. Сенюки — Нове Село 6 замісць квітів на могилу бл. п. д-ра Дроздовського, Укр. Кооп. Банк „Поміч" в Теребовлі 20 замісць вінка на могилу бл. п. Касіяна Лещишака. **Замісць святочних побажань:** Юліян Левицький — Осмолода 5, Йосиф Миколакевич — Крехів 4, о. Д-р А. Ішак — Мільно 3, о. Матій Гуньовський — Махнівці 2.50, Петро Масик — Мшана 2. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

Позір! Копичинеччина — Борщівщина — Бучаччина — Заліщиччина — Чортківщина! Повітовий Кружок „Рідної Школи" в Чорткові влаштовує підготовний курс до I. кл. укр. ґімназії „Р. Ш." в Чорткові в часі від 22. травня до кінця червня ц. р. — Зголошення хлопців і дівчат, що в біж. календарному році кінчать 10-ий рік, а не переступили 14. року життя, приймає управа коедук. ґімназії в Чорткові. Наука на курсі безплатна. — Старшина Кружка „Р. Ш." 1889 2-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

✝

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за упокій душі бл. п.
Олександра Стесловича
ґімн. проф. з Мельця, в треті роковини Його смерти, відправиться в церкві св. Юра у Львові, дня 23. травня ц. р., про що повідомляє опечалена **Жінка.**

Маґістрат м. Косова.

Маґістрат міста Косова, відомого карпатського літниська повідомляє, що при тутешнім міськім уряді відкрито з днем 1. квітня 1932 **безплатне мешканеве бюро.** Це бюро уділяє відворотно всіляких інформацій, що торкаються умовин переїзду і приміщення літників (після залучення почт. марки на відповідь), улекшує побут та дає поміч при орґанізуванні прогульок і т. п. Бюро має також на меті хоронити літників перед визиском і несовістю побічних посередників та власників пенсіонатів, готелів та умебльованих кімнат. Бюро обіймає своєю діяльністю цілий косівський повіт та підлягає надзорові Старости та повітового Виділу. Адресувати: **Мешканеве бюро,** Маґістрат м. Косова к. Коломиї. 3—4

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.